

prima instanță - (judecătoria Ungheni) A. Parfeni
instanța de apel - (Curtea de Apel Bălți) A. Albu, A. Toderaș, E. Rațoi
Instanța de recurs (Curtea de Supremă de Justiție) G. Stratulat, O. Sternioală, D. Mardari

ÎNCHEIERE

mun. Chișinău

26 aprilie 2017

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Galina Stratulat
Oleg Sternioală
Dumitru Mardari

examinând cererea de revizuire declarată de societatea cu răspundere limitată „Fintex”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea cu răspundere limitată „Fintex” împotriva Direcției Teritoriale Inspectare Financiară Ungheni privind contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2017, prin care recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Fintex” a fost considerat inadmisibil,

a c o n s t a t a t :

La 17 iulie 2015 societatea cu răspundere limitată „Fintex” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Teritoriale de Inspectare Financiară Ungheni solicitând anularea hotărârii Direcției Teritoriale Inspectare Financiară Ungheni privind aplicarea sancțiunilor economice nr.27-18-11/61 din 14 mai 2015.

În motivarea pretențiilor formulate a indicat că, la 28 aprilie 2015 Direcția Teritorială Inspectare Financiară Ungheni a efectuat un control la sediul societății cu răspundere limitată „Fintex” cu scopul verificării relațiilor economice cu Primăria satului Pîrlița în perioada anului 2014, stabilind încălcări la proiectul tehnic și anume alimentarea cu apă a satului Pîrlița.

Reiterează reclamantul că, în urma efectuării licitației de Primăria satului Pîrlița privind construcția apeductului pentru alimentarea cu apă, câștigătoare a fost desemnată societatea cu răspundere limitată „Fintex”.

La 27 aprilie 2004 între Primăria satului Pîrlița și societatea cu răspundere limitată „Fintex” a fost încheiat contractul de antrepriză nr.001 în valoare totală de 11544811 lei, prin care ultimul în calitate de antreprenor și-a asumat obligațiunea să efectueze lucrări la obiectul alimentării cu apă a satului Pîrlița, în conformitate cu

prevederile proiectului tehnic, cu detalii de execuții, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare.

Ulterior, la 27 noiembrie 2007 la contractul de bază a fost încheiat Acordul adițional privind majorarea cheltuielilor de transportare a materialelor la coeficientul 10%, în sumă totală de 104895 lei, valoarea totală după modificare constituind suma de 12593763,99 lei, care a fost aprobat de către Agenția Națională pentru Achiziții Publice, Ministerul Finanțelor și Trezoreria Ungheni, fără careva obiecții la capitolul cheltuieli de transport.

Indică că societatea cu răspundere limitată „Fintex” a executat lucrările de construcție conform prevederilor Standardului Național de contabilitate nr.11 aprobat de către Ministerul Finanțelor, unde este stipulat că contract cu valoare fixă se are în vedere contract conform căruia părțile acceptă o valoare fixă a contractului de antrepriză sau cota stabilită a antreprenorului în produsul final, în unele cazuri valoarea contractului în cauză poate să varieze din motivul modificării acceptate de părți a clauzelor contractului.

Cota de cheltuieli de 10% la cheltuielile de transport a materialelor, legitim a fost aplicată, conform proceselor verbale de recepție a lucrărilor.

A mai menționat că, scrisoarea informativ-normativă a Ministerului de Finanțe nr.11-09/1286/05/12-1284 din 27 iunie 2013 și informația MDR nr. 05-14-1489 din 15 iulie 2014 sunt cu titlu de recomandări și nu au nici o referință la licitațiile câștigate în anul 2004 și 2007.

Direcția Teritorială Inspectare Financiară Ungheni a aplicat sancțiunile economice prin punctul 2 al scrisorilor informativ-normative vizate, fără a stipula că prevederile scrisorii se aplică la determinarea valorii obiectivelor de construcții pentru realizarea cărora încă nu sânt încheiate contracte de antrepriză.

Contractele de antrepriză încheiate între societatea cu răspundere limitată „Fintex” și Primăria satului Pârlița au fost încheiate până la apariția scrisorilor informativ-normative, iar încheierea ulterioară a acordului adițional prevede prelungirea termenului executării lucrărilor din lipsa mijloacelor financiare ale beneficiarului și nu majorarea costului lucrărilor.

Consideră reclamantul că, Direcția Teritorială Inspectare Financiară Ungheni prin aplicarea nelegitimă a sancțiunilor economice față de societatea cu răspundere limitată „Fintex” a încălcat prevederile art.6 din Codul civil.

Prin hotărârea judecătorei Ungheni din 19 ianuarie 2016 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Fintex”.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 17 februarie 2016 societatea cu răspundere limitată „Fintex”, a depus apel solicitând, admiterea apelului, casarea hotărârii judecătorei Ungheni din 19 ianuarie 2016 și emiterea unei decizii de admitere a acțiunii înaintate.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2016, s-a respins apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Fintex” și s-a menținut hotărârea judecătorei Ungheni din 19 ianuarie 2016.

La 23 decembrie 2016, societatea cu răspundere limitată „Fintex” a declarat recurs împotriva hotărârii judecătorei Ungheni din 19 ianuarie 2016 și deciziei Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2016, solicitând casarea acestora și emiterea unei noi

decizii de admitere a pretențiilor înaintate de societatea cu răspundere limitată „Fintex”.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2017, s-a declarat inadmisibil recursul societății cu răspundere limitată „Fintex”.

La 29 martie 2017 societatea cu răspundere limitată „Fintex” a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2017, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă acțiunea înaintată de către revizuent.

În motivarea cererii de revizuire a indicat că au devenit cunoscute unele circumstanțe și fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nici nu putea fi cunoscute revizuentului în cadrul judecării pricinii.

Relatează revizuiantul că, s-a adresat cu o cerere către proiectant, care a efectuat verificarea proiectului și a întocmit și un raport de verificare al proiectului de execuție, alimentarea cu apă a satului Pîrlița r-nul Ungheni.

Potrivit raportului de verificare Direcția Teritorială Inspectare Financiară Ungheni incorect a aplicat prevederile pct.2 lit. e) a Scrisorii informativ-normative nr.05/12-1284 din 27 iunie 2013, deoarece obiectivul verificat este un obiectiv de construcții situate în alte localități și nu un obiectiv liniar, dat fiind faptul că obiectivul prevede construcția în afara apeductului propriu zis și stații de pompare, rezervare, stații de aprovizionare cu energie electrică, și evident obiectivul se încadrează în pct.2 lit. c) a scrisorii informativ-normative.

Menționează că, la momentul aprobării costului de cheltuieli proiectantul s-a condus de Scrisoarea normativ-informativă a Ministerului de Finanțe nr.11-09/824 din 07 aprilie 2010, care în partea ce ține cheltuielile de transport este indicată cu Scrisoarea nr.05/12-1284 din 27 iunie 2013.

Sușține revizuiantul că la momentul judecării cauzei în fond nu a deținut înscrisul respectiv și nu l-a putut prezenta instanțelor, intrând în posesia acestuia la 17 martie 2017. Astfel consideră că înscrisul prezentat este o circumstanță esențială a pricinii, ceea ce ar putea influența asupra adoptării hotărârilor.

În drept revizuentul își întemeiază cererea de revizuire în baza prevederilor art.449 lit.b) din Codul de procedură civilă.

Referitor la termenul de depunere a cererii de revizuire, instanța constată că potrivit art. 450 lit.b) cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art.449 lit.b).

Curtea Supremă de Justiție a adoptat încheierea la 15 februarie 2017.

Revizuentul a depus cerere de revizuire la 29 martie 2017, respectiv cererea de revizuire a fost depusă în termen.

Potrivit prevederilor art.451 alin.1) Codul de procedură civilă cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 453 alin.1) lit. a) Codul de procedură civilă după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Examinînd motivele invocate de revizuent Colegiul ajunge la concluzia că cererea de revizuire depusă urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

Potrivit prevederilor art.449 lit.b) Codul de procedură civilă revizuirea se declară în cazurile în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Este de menționat că, pentru a invoca prevederile art. 449 Codul de procedură civilă, este important ca circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sînt determinate pentru judecarea justă a cauzei.

Revizuentul în argumentarea cererii nu indică careva circumstanțe sau probe care a-r putea fi raportate la temeiurile stabilite de norma procedurală.

În această ordine de idei, Colegiul constată cu certitudine că toate faptele invocate de revizuent ca circumstanțe pe care nu le-a cunoscut, dar care sunt determinante pentru revizuirea soluției, erau și/sau puteau fi cunoscute la momentul examinării și adoptării deciziei revizuirea căreia se solicită, având în vedere că acestea sunt de fapt un șir de norme legale interpretate de către revizuent în contextul circumstanțelor de fapt din litigiu.

Motivele de revizuire sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 din Codul procedură civilă, calea de atac enunțată oferind posibilitatea retractării unei hotărâri judecătorești definitive care se vedește a fi greșită în raport de unele împrejurări de fapt survenite după pronunțarea acesteia.

Așadar, revizuirea constituie un remediu procesual important pentru înlăturarea acelor situații excepționale care au făcut ca o hotărâre judecătorească să fie viciată chiar în substanța sa.

În cauză, revizuentul a prezentat o probă administrată după examinarea litigiului, astfel că această probă nu viciază hotărârea emisă anterior probei administrate și prin urmare Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat alte înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată și nici nu a invocat în cererea de revizuire nici un temei de drept prin prisma art. 449 Codul de procedură civilă ce ar justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere printre altele, că atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cazul *Brumărescu contra României*).

Desființarea hotărârii irevocabile ca urmare a admiterii revizuirii prin îndepărtarea condiției evocării fondului conduce la probleme majore din perspectiva securității raporturilor juridice conform jurisprudenței clare, constante și extrem de voluminoase a CtEDO.

Chestiunea revizuirii cauzei datorită unor circumstanțe noi descoperite, a fost examinată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauzele *Popov versus Moldova* (nr. 2), (nr. 19960/04, 6 decembrie 2005) și *Oferta Plus SRL versus Moldova* (nr. 14385/04, 19 decembrie 2006), unde Curtea a constatat o încălcare a articolului 6 § 1 din cauza unei aplicării necorespunzătoare a procedurii de revizuire.

Pentru temeiurile revizuirii este esențial ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a căreia revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau

fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Se impune respectarea principiului res judicata. Soluția definitivă a unei instanțe judecătorești nu poate fi repusă în discuție ulterior, procesul soluționat definitiv nu mai poate fi redeschis pentru a se proceda la o nouă examinare a cauzei (CtEDO, Brumărescu c. României, 1999, para. 61, Roșca c. Moldovei, 2005, para. 24). Acest principiu instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat, și simpla eventualitate de existență a două opinii asupra subiectului nu constituie un temei pentru reexaminare. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii (a se vedea Roșca, citat supra, para. 25).

Revizuirea se justifică de regulă, prin aceea că, involuntar instanța a săvârșit o eroare în legătură cu starea de fapt stabilită în hotărârea atacată fie în raport cu materialul existent la data pronunțării, fie în raport cu noile împrejurări, apărute ulterior după pronunțarea hotărârii.

Spre deosebire de recurs, care are în vedere în primul rând erorile de drept, revizuirea vizează îndreptarea erorilor de fapt.

Așadar revizuirea fiind o cale extraordinară de atac, în speță nu sunt îndeplinite expres prevederile art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, pentru admiterea revizuirii.

Prin urmare, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de admisibilitate, incluzând și motivele pe care se întemeiază, cererea de revizuire dedusă judecății este inadmisibilă în raport cu condițiile textului.

În ceea ce privește motivul de revizuire prevăzut de art.499 lit. b) din Codul de procedură civilă acesta se referă strict la înscrisuri doveditoare reținute de partea potrivnică sau care nu au putut fi înfățișate dintr-o împrejurare mai presus de voința părților, ori dacă s-a desființat sau modificat hotărârea unei instanțe pe care s-a întemeiat hotărârea a cărei revizuire se cere.

Înscrisul considerat de revizuent ca fiind determinant pentru soluționarea pricinii îl reprezintă Scrisoarea Institutului de proiectare a Sistemelor de Gospodărie a Apelor din 15 martie 2017 prin care se indică că situația din speță în încadrează în pct.2 lit. c) a scrisorii informativ-normative și nicidecum pct.2 lit.e) a Scrisorii informativ-normative nr.05/12-1284 din 27 iunie 2013 a Ministerului Finanțelor, ori acest argument, nu poate servi temei de revizuire, deoarece a fost obținut de către revizuent după examinarea litigiului în fond și nici de cum nu este o probă care nu putea fi cunoscută revizuentului în timpul judecării cauzei, sau de care depinde nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor persoanelor.

Inadmisibilitatea unei asemenea intervenții de mai multe ori a fost afirmată de către jurisprudența CEDO. Curtea, a reiterat că, dreptul la o instanță, garantat de art. 6 paragraful 1 din Convenție, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o

aprecierea finală unei chestiuni, constatarea lor nu mai poate fi pusă în discuție (cauza Brumărescu vs România).

Sub acest aspect, se va menționa și faptul că, admiterea cererii de revizuire în împrejurările reținute va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice (Popov (2) contra Moldovei, E. Duca contra Moldovei ș.a.), prin urmare aceasta urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

Analizând argumentele invocate de către revizuent în raport cu prevederile art. 449 Codul de procedură civilă, instanța reține că, argumentele invocat de revizuent nu poate servi drept temei de revizuire și nu se încadrează în prevederile normei legale.

Având în vedere cele expuse supra, cererea de revizuire declarată de societatea cu răspundere limitată „Fintex” urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art.269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge cererea de revizuire declarată de societatea cu răspundere limitată „Fintex” împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2017.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Galina Stratulat

judecători

Oleg Sternioală

Dumitru Mardari